

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

DOM

Afsagt den 18. august 2014 af Østre Landsrets 18. afdeling
(landsdommerne Steen Mejer, Ulla Staal og Julie Skat Rørdam (kst.)).

18. afd. nr. B-3551-11:

Strandskolen

v/Greve Kommune

(advokat Søren Skjerbek, prøve)

mod

1) Danmarks Lærerforening

som mandatar for

[REDACTED]

(advokat Søren Kjær Jensen)

2) [REDACTED]

v/værgerne [REDACTED] og [REDACTED]

(advokat Thomas Mygind)

og

18. afd. nr. B-3558-11:

[REDACTED]

v/værgerne [REDACTED]

(advokat Thomas Mygind)

mod

1) Danmarks Lærerforening

som mandatar for

[REDACTED]

(advokat Søren Kjær Jensen)
2) Strandskolen
v/Greve Kommune
(advokat Søren Skjærbek, prøve)

Roskilde Rets dom af 27. oktober 2011 (BS 1A-1485/2008) er anket af Strandskolen v/Greve Kommune (herefter Greve Kommune) i forhold til Danmarks Lærerforening som mandatar for [redacted] (herefter [redacted]) med påstand om frifindelse, subsidiært mod betaling af et mindre beløb, og i forhold til [redacted] v/værgerne Komille Siffert [redacted] (herefter [redacted]) med påstand om, at [redacted] helt, subsidiært delvist, skal friholde kommunen for det beløb, som kommunen måtte blive pålagt at betale til [redacted]. Greve Kommune har endvidere nedlagt påstand om frifindelse over for [redacted] friholdelsespåstand.

[redacted] har i forhold til [redacted] påstået frifindelse og i forhold til Greve Kommune nedlagt påstand om, at kommunen helt, subsidiært delvist, skal friholde ham for ethvert beløb, som han måtte blive dømt til at betale til [redacted]. [redacted] har endvidere nedlagt påstand om frifindelse over for Greve Kommunes friholdelsespåstand.

[redacted] har principalt påstået stadfæstelse, subsidiært at Greve Kommune og [redacted] hver for sig eller i forening skal betale hende 641.713,77 kr. med procesrente af 340.807 kr. fra den 12. december 2007 og af restbeløbet fra sagens anlæg, og mere subsidiært et mindre beløb.

Supplerende sagsfremstilling

Af erklæringen af 16. september 2004 om [redacted], udarbejdet af overlæge Jørgen [redacted] Roskilde Amtssygehus, neurologisk afdeling, fremgår endvidere blandt andet:

”Aktuelle klager:

Har konstante smerter i venstre side af lænden gående ned til haleben og ud i venstre sæde- og hofteregion med styrke 3-4 på skala 1-10, hvor 0 er ingen og

10 uudholdelige smerter. Ved rygbelastninger, herunder hurtige eller uhen-
sigtsmæssige bevægelser og løft forværring til styrke 7 varende et par timer og
hvor hun må slappe af. Ved mere udtalte forværringer tager hun smertestillende
og muskelafslappende medicin, som hun imidlertid helst vil undgå. Vågner et
par gange ugentlig om natten på grund af smerter og har så svært ved at falde i
søvn igen."

Under landsrettens behandling af sagen har Retslægerådet i en erklæring af 28. august
2013 besvaret følgende spørgsmål således:

Spørgsmål 1:

*Hvilke varige helbredsmæssige gener relateret til hofte, bækken, ben og
ryg/lænd kan man objektivt finde hos [redacted]?*

Retslægerådet udtaler sig ikke om lidelsers varighed og prognose. Retslægerå-
det kan anføre, at [redacted] tilstand med hensyn til hofte, bækken,
ben og ryg/lænd senest blev beskrevet i speciallægeerklæringen af 14.02.06 ...
og af 21.05.07 ...

Sammenholdes disse oplysninger finder Retslægerådet, at [redacted]
[redacted] subjektive gener kunne beskrives som smerter over lænd, venstre sæ-
deregion og venstre hofte med udstråling mod haleben og venstre ben. I objek-
tiv henseende blev der anført indskrænket bevægelse i lænd og venstre hofte,
ømhed i lænd og over specielt venstre sacroiliacaled, indskrænket bevægelse i
venstre hofte og muskelsvind på venstre lår. Retslægerådet finder desuden, at
de beskrevne gener er af samme art som de gener, der beskrives i speciallæge-
erklæring af 16.09.04 ...

Spørgsmål 2:

*Er der overensstemmelse mellem de subjektive klager og de objektive fund for
så vidt angår [redacted] helbredsmæssige gener relateret til hofte,
bækken, ben og ryg/lænd?*

Retslægerådet finder, at der er overensstemmelse mellem de subjektive og ob-
jektive fund, som de fremgår af spørgsmål 1.

Spørgsmål 3:

*Hvilke af [redacted] gener i relation til hofte, bækken, ben og
ryg/lænd ville med høj grad af sandsynlighed have været til stede[t], uanset om
hun havde været udsat for de to ulykker i henholdsvis januar 2004 og i januar
2005?*

Retslægerådet finder ikke, at der er belæg for at antage, at generne som anført i
spørgsmål 1 ville have været til stede, såfremt ulykkerne 22.01.04 og 04.01.05
ikke var indtruffet.

Spørgsmål 4:

*Hvilke af de hos [redacted] konstaterede varige helbredsmæssige
gener relateret til hofte, bækken, ben og ryg/lænd ville med høj grad af sand-*

synlighed have været til stede, hvis hun alene havde været udsat for ulykken i januar 2004?

Retslægerådet udtaler sig ikke om lidelsers varighed og prognose. Retslægerådet kan anføre, at det beskrevne symptombillede ikke adskiller sig på afgørende vis efter de to ulykker.

Spørgsmål 5:

Hvilke af de hos [redacted] konstaterede varige helbredsmæssige gener relateret til hofter, bækken, ben og ryg/lænd ville med høj grad af sandsynlighed have været til stede, hvis hun alene havde været udsat for ulykken i januar 2005?

Retslægerådet udtaler sig ikke om lidelsers varighed og prognose. Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 1 og 4.

Spørgsmål 6:

Er der holdepunkter for at antage, at de særlige dispositioner vedrørende skadelidte, [redacted] hofter, bækken, ben og ryg/lænd, som hun havde forud for skaden den 22. januar 2004, ville have udviklet sig i væsentlig helbredsmæssig forværrende retning, såfremt hun ikke havde været udsat for skaderne henholdsvis den 22. januar 2004 og 5. [4.] januar 2005?

Da der er tale om en vurdering, som skal foretages af Domstolene, bede[s] i givet fald de momenter, der måtte tale for/henholdsvis imod, at skadelidte ville have udviklet væsentlige helbredsmæssige gener uafhængigt af arbejdsskaderne anført.

Spørgsmålet er hypotetisk og besvares ikke. Retslægerådet kan dog anføre, at der ikke er belæg for at antage, at de i bilag 37 beskrevne lidelser i perioden fra 1974 til 1985 har givet anledning til gener efter 1985, hvilket understøttes af, at der foreligger en normal røntgenundersøgelse af bækkenet dateret 03.03.07.

Spørgsmål 7:

Giver sagen Retslægerådet anledning til yderligere bemærkninger og i givet fald hvilke?

Nej.”

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaringer af [redacted] og [redacted]

[redacted] har supplerende forklaret blandt andet, at efter at [redacted] i byretten havde forklaret om hændelsen, kunne hun huske, at hun stod med front mod en bogreol og søgte efter materiale, da [redacted] fra hendes højre side pludselig sprang op på hende, og at hun herved faldt ned på en kontorstol, inden hun ramte gulvet. Både ved fald-

ulykken i januar 2004 og i januar 2005 gik hendes venstre sacroiliacaled af led, men smerterne efter den anden faldulykke var sværere og konstante sammenlignet med smerterne efter den første faldulykke.

har supplerende forklaret blandt andet, at han rettelig fik første beskrivelse af faldulykken af skolens afdelingsleder der fortalte ham, at havde stået op, da sprang op på hende, og at det først var efterfølgende, at fortalte ham, at da havde siddet på en stol. På skolen gik børn med Asperger- og ADHD-symptomer i samme klasse, men lærerne havde mulighed for at opdele børnene i hver sin gruppe, idet lærerne dog skulle kunne dække for hinanden og være ansvarlige for alle børn i klassen.

Procedure

Parterne har for landsretten gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Landsrettens begrundelse og resultat

Greve Kommune har anerkendt erstatningsansvaret for s faldulykke i januar 2004 på en ikke glatførebekæmpet trappe, men har bestridt årsagssammenhængen mellem faldulykken og det erstatningskrav, som har opgjort efter faldulykken i januar 2005.

Om s faldulykke i januar 2005 lægger landsretten efter de afgivne forklaringer til grund, at , der da var knap 10 år gammel og havde opmærksomhedsforstyrrelse og adfærdssymptomer svarende til ADHD, af glæde pludselig fra siden sprang op på , som stod op eller sad på en stol med front mod en bogreol, og at herved faldt ned på gulvet. Landsretten finder, at efter sin alder burde have indset, at hans handlemåde indebar risiko for, at kunne falde og derved komme til skade. er derfor erstatningsansvarlig for sin handling, jf. erstatningsansvarslovens § 24 a, 1. pkt., og da hans ansvar er dækket af en for ham tegnet ansvarsforsikring, er der – uanset hans begrænsede psykiske udvikling – ikke grundlag for at lempe ansvaret i medfør af lovbestemmelsens 2. pkt.

Efter de lægelige oplysninger i sagen, herunder navnlig Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 1, lægger landsretten til grund, at [redacted] har gener i form af indskrænket bevægelse i lænd og venstre hofte, ømhed i lænd og over specielt venstre sacroiliacaled, indskrænket bevægelse i venstre hofte og muskelsvind på venstre lår samt smerter over lænd, venstre sæderegion og venstre hofte med udstråling mod haleben og venstre ben. Efter Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 3 og 4 lægger landsretten endvidere til grund, at der ikke er belæg for at antage, at nævnte gener ville have været til stede, såfremt faldulykkerne i januar 2004 og januar 2005 ikke var indtruffet, og at det beskrevne symptom-billede ikke adskiller sig på afgørende vis efter de to faldulykker.

På denne baggrund finder landsretten, at Greve Kommune og [redacted] er solidarisk ansvarlige for [redacted] skader, og at kommunen og [redacted] i det indbyrdes forhold hver skal bære halvdelen af ansvaret. Da den beløbsmæssige opgørelse af erstatningskravet ikke er bestridt, stadfæster landsretten herefter byrettens dom.

Ved fastsættelsen af de sagsomkostninger, som Greve Kommune og [redacted] for landsretten in solidum skal betale til [redacted] til dækning af hendes udgift til advokatbistand, og som kommunen og [redacted] i det indbyrdes forhold hver skal bære halvdelen af, er henset til sagens værdi, forløb og udfald.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal Strandskolen v/Greve Kommune og [redacted] v/værgerne [redacted] in solidum betale 75.000 kr. til Danmarks Lærerforening som mandatar for [redacted]. I det indbyrdes forhold skal Strandskolen v/Greve Kommune og [redacted] v/værgerne [redacted] hver bære halvdelen af sagsomkostningsbeløbet.

Det idømte skal betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse. Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

(Sign.)

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 18-08-2014

**Maj-Britt Sørup Olesen
Studentervedhjælper**